

**НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ**  
**ПОСЛУГИ ТУРИСТИЧНІ**  
**ЗАСОБИ РОЗМІЩЕННЯ**  
**Терміни та визначення**  
**УСЛУГИ ТУРИСТИЧЕСКИЕ**  
**СРЕДСТВА РАЗМЕЩЕНИЯ**  
**Термины и определения**  
**TOURISM SERVICES**  
**TOURISM ACCOMMODATION**  
**Terminology**

**Чинний від 2006-10-01**

**1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ**

Терміни, встановлені цим стандартом, обов'язкові для вживання в усіх видах нормативних документів, що стосуються сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання), для встановлювання категорій готелів та інших об'єктів, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), а також для робіт зі стандартизування. Для наукової, навчально-методичної та публіцистичної літератури терміни цього стандарту — рекомендовані

**2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ**

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги

ДСТУ 4269:2003 Послуги туристичні. Класифікація готелів

ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація.

**3. ЗАГАЛЬНІ ПОЯСНЕННЯ**

**3.1** Для кожного поняття встановлено один, а в окремих випадках — два за стандартизовані терміни. Проте, використовуючи застандартизовані терміни, у межах одного документа треба вживати лише один із термінів-синонімів.

**3.2** Подаючи встановлені цим стандартом визначення понять у інших нормативних і ненормативних документах, у разі потреби, їх можна змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи зміст поняття, зазначаючи об'єкти, що належать обсягові визначуваного поняття. Зміни повинні порушувати обсягу і змісту понять, визначених у стандарті.

**3.3** Терміни, встановлені цим стандартом, вжиті у визначеннях, виділено підкресленням.

**3.4** Застандартизовані терміни, терміни-синоніми та терміни термінологічного додатка набрано напівгрубим шрифтом. Слова і словосполучення до застандартизованих термінів, що пояснюють сферу їх застосування, подано в круглих дужках і набрано прямим світлим шрифтом.

**3.5** Терміни та визначення загальнотехнічних понять, необхідних для розуміння тексту стандарту, подано в додатку А.

**3.6** У стандарті, як довідкові, подано німецькі (de), англійські (en), французькі (fr), російські (ru) терміни-відповідники застандартизованих термінів, узяті з міжнародних та національних стандартів, словників чи науково-технічної літератури, де їх пояснено.

**3.7** У стандарті наведено абетковий показник установлених українських термінів (додаток Б) та абеткові показники їхніх Іншомовних термінів-відповідників кожною мовою окремо німецькою (додаток В), англійською (додаток Г), французькою (додаток Д) та російською (додаток Е).

**3.8** бібліографію термінологічних джерел подано в додатку Ж.

**4 ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ**

**4.1 виконавець**

Підприємство, установа, організація або громадянин-підприємець, які виконують роботи або надають послуги (1)

**4.2 готельна послуга**

Дії виконавця з тимчасового розміщення споживача шляхом надання номера або місця для ночівлі, а також надання інших послуг, пов'язаних із тимчасовим проживанням у готелі або в аналогічному засобі розміщення.

**Примітка.** До інших послуг пов'язаних її тимчасовим проживанням, належать послуги з обслуговування в номері, харчування, збереження майна і багажу. а також інші, щ надають споживачу відповідно до категорії готелю згідно ДСТУ 4269

**4.3 заклад ресторанного господарства**

Організаційно-структурна одиниця у сфері ресторанного господарства, яка здійснює виробничо-торговельну діяльність: виробляє і (або) доготовляє, продає і організує споживання продукції власного виробництва і закупних товарів, може організувати дозвілля споживачів (ДСТУ 4281)

**4.4 засіб розміщення (ru средство размещения (10))**

Будь-який об'єкт, в якому виконавець регулярно або час від часу надає споживачеві послугу з тимчасового розміщення (див. також ДСТУ 4268)

**4.5 індивідуальний засіб розміщення**

Засіб розміщення, в якому за плату або безоплатно надають обмежену кількість місць; у цьому випадку всі одиниці розміщення (кімната, житло) є незалежні і їх займають туристи або господарі, які використовують це житло протягом обмеженого проміжку часу як другий будинок для відпочинку (дачу) (див. також ДСТУ 4268)

**4.6 колективний засіб розміщення**

Засіб розміщення, в якому надають місце для ночівлі в кімнаті чи іншому приміщенні, де кількість місць повинна перевищувати певний мінімум для груп осіб, більших ніж одна сім'я, а всі місця підлягають єдиному керівництву та оплаті відповідно до встановлених цін (див. також ДСТУ 4268)

**4.7 мінімальні зручності**

Обладнання та оснащення санітарного вузла та (або) санітарного об'єкта для задоволення першочергових санітарно-гігієнічних потреб.

**Примітка.** Перелік мінімальних зручностей у засобах розміщення — згідно з ДСТУ 426В

**4.8 номер (готель) (ru номер (4))**

Окреме вмебльоване приміщення з однієї чи кількох кімнат оснащене обладнанням та інвентарем для надання послуг з тимчасового розміщення.

**Примітка** Мінімальна площа номерів у готелях і мотелях — згідно з ДСТУ 4269

**4.9 номерний фонд (ru номерной фонд (4))**

Загальна кількість номерів (місць) у засобі розміщення

**4.10 послуга (ru услуга (10))**

Наслідок безпосередньої взаємодії між виконавцем та споживачем і внутрішньої діяльності виконавця для задоволення потреб споживача

**4.11 послуга з тимчасового розміщення**

Діяльність виконавця з надання місця для ночівлі та санітарно-технічних зручностей споживачу

#### 4.12 регламентований режим

Установлений у засобі розміщення розпорядок проживання за певними правилами.

**Примітка.** Регламентуванню у засобі розміщення підлягає чергування харчування, відпочинку, сну, лікування, інших видів діяльності

#### 4.13 ресторанне господарство

Вид економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності щодо надання послуг відносно задоволення потреб споживачів у харчуванні з організуванням дозвілля або без нього (згідно а ДСТУ 4281)

#### 4.14 розміщення (de Unterkunft (5) en accommodation (5) fr hébergement (5) ru размещение (10))

Забезпечування принаймні місцями для ночівлі та санітарно-технічними зручностями

#### 4.15 споживач (ru потребитель (10))

Громадянин, який придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити товари (роботи, послуги) для власних побутових потреб (1)

#### 4.16 тип засобу розміщення

Сукупність загальних характерних ознак, притаманних засобу розміщення

#### 4.17 тип номеру

Сукупність загальних характерних ознак, притаманних номеру

#### 4.18 умови для самостійного готування їжі (de Selbstferpflegungseinrichtungen (5) en self-catering facilities (5) fr équipements de cuisine (5))

Надання у користування обладнання та інвентарю, що дають змогу споживачеві самостійно готувати їжу та харчуватися.

### 5 КОЛЕКТИВНІ ЗАСОБИ РОЗМІЩЕННЯ

#### 5.1 готель (de Hotel (5) en hotel (5) fr hotel (5) ru гостиница (10))

Засіб розміщення, який має номерний фонд, службу приймання, інші служби, які забезпечують надавання готельних послуг.

**Примітка 1.** До готелів та аналогічних засобів розміщення належать колективні засоби розміщення, що містять більш ніж сім номерів — згідна з ДСТУ 4268

**Примітка 2.** Мінімальна кількість номерів певних типів, структура номерного фонду, інші вимоги до матеріально-технічного оснащення, номенклатури і якості надаваних послуг, рівня обслуговування у готелі — згідно з ДСТУ 4269

#### 5.2 агроготель

Готель, розташований у сільській місцевості, який має умови для сільськогосподарської діяльності під час відпочинку

#### 5.3 акватель (ru акватель (7))

Готель, облаштований на кораблі, вилученому з експлуатації як транспортний засіб, і який перебуває на стаціонарній стоянці

#### 5.4 апартамент-готель; апартамент-готель (de Aparthotel, Apartament-hotel (5) en appartement-hotel, aparthotel (5) fr appartement-hotel, aparthotel (5) ru апартамент-отель (7))

Готель, у якому номерний фонд представлений житловими кімнатами, у складі яких є кухня або функціональна зона з умовами для самостійного готування їжі

#### 5.5 база відпочинку

Аналогічний готелю засіб розміщення з мінімальними зручностями, зазвичай, сезонного функціонування, розташований у рекреаційній зоні, який забезпечує умови для відпочинку

#### 5.6 ботель (ru ботель))

Готель цілорічного функціонування, розміщений на невеликому за розміром плавзасобі який має умови для швартування і технічного обслуговування засобів водного транспорту.

**Примітка.** Найпоширенішими плавзасобами для облаштування бетелю є дебаркадер, понтон, спеціально переобладнане судно, тимчасово вилучене з експлуатації

#### 5.7 будинок відпочинку (ru дом отдыха))

Аналогічний готелю засіб розміщення, зазвичай цілорічного функціонування, розташований у рекреаційній зоні, і який забезпечує умови дня відпочинку з надаванням послуг оздоровчо-профілактичного характеру у регламентованому режимі

#### 5.8 гостьовий будинок (de Gasthof (5) en guest house (5) fr auberge (5) ru гостевой дом (7))

Аналогічний готелю засіб розміщення з умебльованими кімнатами та з мінімальними зручностями: здебільшого пропонують сніданок

#### 5.9 готельно-офісний центр

Готель, частина приміщень якого не є номерним фондом, а спеціально обладнана і використовується як офіси

#### 5.10 гуртожиток

Засіб розміщення, як правило, відомчої підпорядкованості, до якої належать житлові кімнати, розташовані за коридорною (блочною) системою, і має умови для самостійного готування їжі з надаванням кухонного обладнання у спільне користування на поверсі

#### 5.11 дитячий табір (de Ferienheim, Kindererholungsheim (5) en children's camp (5) fr maison d'enfants (5))

Засіб розміщення, як правило, сезонного функціонування для активного відпочинку та оздоровлення дітей у регламентованому режимі

#### 5.12 кемпінг (de Campingplatz, Ferienpark, Wohnwagenpark, Ferienlager (5) en camping site, touring camp, holiday park, touring park (5) fr terrain de camping, village de caravanes, village de vacances, parc résidentiel de vacances, hôtellerie de plein air (5) ru кемпинг (7), отель-клуб (8))

Засіб розміщення на огороженій території, де розміщення забезпечують у котеджах та (або) бунгало, та (або) надають місця для розташування наметів, караванів та караванів-будиночків, територія облаштована санітарно-технічними зручностями загального користування

#### 5.13 клуб-готель

Готель, розташований при клубі, в якому організують дозвілля та надають інші послуги переважно членам клубу

#### 5.14 конгрес-готель (ru конгресная гостиница (10))

Готель, який має умови для організування і провадження конгрес-заходів.

**Примітка.** найпоширенішими видами конгрес-заходів є з'їзди, наради, симпозиуми, виставки, конференції, семінари, ділові зустрічі, переговори

#### 5.15 конгрес-центр; бізнес-центр (ru конгресс-центр (10))

Заклад, який спеціалізується на організуванні та проведенні конгрес-заходів та надає готельні послуги лише учасникам конгрес -заходів.

**Примітка.** Найпоширенішими видами конгрес-заходів є з'їзди, наради, симпозиуми, виставки, конференції, семінари, ділові зустрічі, переговори

#### 5.16 круїзне судно (de Kabinenkreuzer (5) en canal barge (5) fr péniche, coche de plaisance (5))

Транспортний засіб, на якому надають послуги з тимчасового розміщення у каютах, а також послуги харчування і розваги під час круїзу

#### 5.17 курортний готель (de Kurhotel (5) en hotel spa (5) fr hôtel thermal (5) ru курортная гостиница (10))

Готель, розташований на території курорту, який має умови для відпочинку та оздоровлення

#### 5.18 **мотель (de Motel (5) en motel (5) ru мотель (7))**

Готель, розташований за межами міста вздовж автошляху, як правило, в одно-двоповерховій будівлі або в частині будівлі з окремим входом, який має умови для паркування й технічного обслуговування автомобілів

#### 5.19 **готель-люкс (de All-Suite-Hotel (5) en all-suite hotel (5) fr hôtel en suite (5) ru отель (8))**

Готель, який має тільки номери типу «люкс» та (або) апартамент, президентський апартамент

#### 5.20 **готель-резиденція**

Готель-люкс закритого типу, призначений для обслуговування державних посадових осіб

#### 5.21 **палац-готель**

Готель, розташований у будівлі, яка є історико-архітектурною пам'яткою палацової або замкової архітектури.

**Примітка.** В окремих країнах цей тип має характерну назву, наприклад, у Франції — шато, в Іспанії — парадор

#### 5.22 **пансіонат (ru пансионат (10))**

Аналогічний готелю засіб розміщення оздоровлювального призначення, розташований у замиській або у рекреаційній зоні з регламентованим режимом харчування та відпочинку.

**Примітка.** Пансіонат із лікуванням — пансіонат, який має умови для надавання медичних і профілактичних послуг та лікування

#### 5.23 **профілакторій**

Аналогічний готелю засіб розміщення, як правило, відомчого підпорядкування, призначений для організування відпочинку та загального оздоровлювання, який має умови для надавання послуг профілактичного лікування професійних хвороб

#### 5.24 **санаторій (ru санаторий (10))**

Готель, розташований на території курорту або рекреаційної зони, який забезпечує надавання послуг лікування у регламентованому режимі.

**Примітка.** Види санаторіїв дитячий — для дітей від 6 до 18 років для дітей з батьками (3); однопрофільний; багатопрофільний; спеціалізований

#### 5.26 **табір праці та відпочинку (de Ferienanlage, Ferienzentrum, Feriendorf(5) en holiday camp, holiday centre, holiday village(5) fr camp de vacances, centre de vacances, village de vacances (5) ru лагерь труда и отдыха (10))**

Засіб розміщення сезонного функціонування, який має умови для здійснювання у регламентованому режимі певної діяльності під час відпочинку.

**Примітка 1.** Дитячий табір праці та відпочинку — табір праці та відпочинку для дітей віком від 14 до 18 років (3)

**Примітка 2.** У таборах праці і відпочинку найпоширенішими видами діяльності є сільськогосподарська, археологічна, екологічна

#### 5.26 **туристична база (ru туристская база (10))**

Аналогічний готелю засіб розміщення, розташований на туристичному маршруті з активними способами пересування туристів і має умови для харчування та організування активного відпочинку у регламентованому режимі.

**Примітка.** Туристичними маршрутами з активними способами пересування туристів є гірський, лижний, водний, пішохідний

#### 5.27 **туристичний комплекс (ru туристский комплекс (10))**

Аналогічний готелю засіб розміщення з двох або більше будівель, в якому забезпечують надавання комплексу послуг: у більшості випадків надають послуги харчування, торгівлі, зв'язку та розважання.

**Примітка.** Види туристичних комплексів: туристично-оздоровчий комплекс, спортивно-оздоровчий комплекс, дитячий оздоровчий комплекс, лікувально-оздоровчий комплекс

#### 5.28 **туристичний потяг**

Транспортний засіб, на якому під час подорожі за туристичним маршрутом забезпечують розміщення у купе залізничних вагонів, а також послуги харчування у спеціально обладнаному вагоні-ресторані

#### 5.29 **гірський притулок (de Berghutte (5) en mountain refuge (5) fr refuge de montagne (5) ru горное пристанище (8))**

Засіб розміщення, розташований у віддаленій гірській місцевості на туристичному маршруті з активними способами пересування, призначений для короткочасного перебування та відпочинку.

**Примітка1.** Гірський притулок може бути з охороною або без неї.

**Примітка2** Для сільської місцевості вживається термін «туристський притулок»

#### 5.30 **флотель (ru флотель (10))**

Спеціально обладнане комфортабельне судно, яке використовують як плавучий готель, в якому забезпечують надавання послуг активного відпочинку і розважання; може мати умови для проведення конгрес-заходів

**Примітка.** Найпоширенішими видами конгрес-заходів є з'їзди, наради, симпозиуми, виставки, конференції, семінари

#### 5.31 **хостел; молодіжний готель (de Jugendherberge (5) en youth hostel (5) fr auberge de jeunesse (5) ru молодежная гостиница, хостел (4))**

Готель, у якому номери, розташовані зазвичай за коридорною або блочною системою, і має умови для самостійного готування їжі та санітарно-технічні зручності на поверсі або у блоці; може організувати харчування у закладі ресторанного господарства

### 6 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАСОБИ РОЗМІЩЕННЯ

#### 6.1 **бунгало (de Bungalow (5) en bungalow (5) fr bungalow (5) ru бунгало (10))**

Обладнаний засіб розміщення, виготовлений з легких будівельних матеріалів оснащений інвентарем для самостійного готування їжі

#### 6.2 **гостьова квартира**

Засіб розміщення в окремому вмебльованому приміщенні житлового будинку з однієї або кількох кімнат, кухні та санітарно-технічного вузла

#### 6.3 **гостьова кімната (de Privatunterkunft, Privatquartier (5) fr chambres d'hote (5))**

Засіб розміщення в окремому вмебльованому приміщенні гостьової квартири у житловому будинку, де надають мінімальні зручності та здебільшого пропонують сніданок

#### 6.4 **дача (ru дача (10))**

Неосновне житло приватної особи у рекреаційній зоні, використовуване нею для надавання послуг з тимчасового розміщування з метою відпочинку

#### 6.5 **караван (de Caravan (5) en caravan (5) fr caravane (5))**

Мобільний автопричіп, обладнаний для розміщення та готування їжі

#### 6.6 **збірно-розбірний караван (de Zusammenklappbarer Caravan (5) en folding caravan (5) fr caravane pliante (5))**

Караван, який можна монтувати, демонтувати на місці та перевозити автотранспортним засобом

#### 6.7 **караван-будиночок (de Ferienreisemobil, feststehender Wohnwagen, mobiles Zuhause (5) en caravan holiday home, holiday caravan, static caravan, mobile home (5) fr caravane residentielle, carsvane de vacances, caravane stationnaire, residence mobile (5))**

Караван, використовуваний переважно у стаціонарному режимі, або пересувний, розташований переважно на території кемпінгу і може бути під'єднаний до інженерної мережі забезпечування життєдіяльності.

**Примітка.** В практичній діяльності поширеними є терміни «стаціонарний караван», «мобільний пересувний будиночок», «караван для відпочинку»

**6.8 котедж (en gîte rural (5) fr gîte rural (5) ru коттедж (10))**

Заміський засіб розміщення із однієї або кількох кімнат для тимчасового проживання однієї чи кількох сімей або осіб, з окремими входами для кожної з них

**6.9 намет (de Zelt (5) en tent (5) ru палатка (8))**

Укриття, вироблене з тканини, яке можна монтувати і демонтувати на місці, переносити та перевозити транспортним засобом

**6.10 намет-причіп (de Anhänger-Zelt (5) en trailer tent (5) fr tente remorque (5))**

Намет, змонтований на автопричепі

**6.11 сільський будинок (fr chambre d'hôte rurale (5))**

Приватний будинок на території особистого селянського господарства, де можуть надавати послуги харчування або умови для самостійного готування, їжі переважно із продуктів особистого селянського господарства

**6.12 фермерський будинок (de Bauernhof (5) en farm house (5) fr logement à la ferme (5))**

Сільський будинок, розташований на території фермерського господарства

**7 ТИПИ НОМЕРІВ**

**7.1 президентський апартамент (ru «сюит» (4))**

Номер з трьох і більше житлових кімнат, мінікухні або кухонної ніші, одного повного та одного чи більше додаткових санвузлів для гостей, розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка 1** Номер типу «президентський апартамент» містить такі житлові кімнати: спальня, кабінет, вітальня або їдальня.

**Примітка 2.** У номері типу «президентський апартамент» повний санвузол містить умивальник, ванну або джакузі, душ, унітаз, біде

**7.2 апартамент (de Apartment (5) en apartment (5) fr appartement (5) ru «апартамент» (4))**

Номер з двох і більше житлових кімнат, кухонної ніші, одного повного та одного додаткового санвузлів для гостей; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка 1** Номер типу «апартамент» містить такі житлові кімнати: спальня, вітальня або їдальня, або кабінет.

**Примітка 2** У номері типу «апартамент» повний санвузол містить умивальник, ванну, душ, унітаз

**7.3 люкс (de Suite (5) en suite (5) fr suite (5) ru «люкс» (4))**

Номер з двох і більше житлових кімнат та повного санвузла, розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка 1.** Номер типу «люкс» містить такі житлові кімнати: спальня, вітальня або кабінет

**Примітка 2** У номері типу «люкс» повний санвузол містить умивальник, ванну або душ, унітаз

**7.4 дуплекс (de Duplex (5) en duplex (5) fr duplex (5))**

Двоповерховий номер з двох і більше житлових кімнат із внутрішніми стаціонарними сходами, та повним санвузлом; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка.** У номері типу «дуплекс» повний санвузол містить умивальник, ванну, душ, унітаз

**7.5 напівлюкс; студіо (de Studio (5) en studio (5) fr studio (5) ru «студия» (4))**

Номер з однієї житлової кімнати з плануванням, яке дає змогу використовувати частину приміщення як вітальню або місце для готування та приймання їжі, та повного санвузла; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка.** У номері типу «напівлюкс» повний санвузол містить умивальник, ванну або душ та унітаз

**7.6 стандарт (назва номера); номер першої категорії (ru номер первой категории (4))**

Номер з однієї житлової кімнати та повного санвузла, розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка.** У номері типу «стандарт» повний санвузол містить умивальник, ванну або душ та унітаз

**7.7 номер другої категорії (ru номер второй категории (4))**

Номер з однієї житлової кімнати та неповного санвузла; розрахований на проживання однієї-двох осіб.

**Примітка.** У номері другої категорії неповний санвузол містить умивальник та унітаз

**7.8 номер третьої категорії (ru номер третьей категории (4))**

Номер з однієї житлової кімнати і неповного санвузла; розрахований на проживання трьох і більше осіб.

**Примітка.** У номері третьої категорії неповний санвузол, містить умивальник та унітаз

**7.9 номер четвертої категорії (ru номер четвертой категории (4))**

Номер з однієї житлової кімнати з умивальником, розрахований на проживання трьох і більше осіб

**7.10 номер п'ятої категорії (ru номер пятой категории (4))**

Номер однієї житлової кімнати без санітарно-технічних зручностей, розрахований на проживання трьох і більше осіб.

**Примітка** У готелях та аналогічних засобах розміщення, що мають номери п'ятої категорії санвузол розміщено на коридорі

**7.11 суміжні номери (de Verbundene Zimmer (5) en connected rooms (5) fr chambres communicantes (5) ru смежные номера (6))**

Два і більше номерів, сполучені між собою дверима, і які можуть мати спільний передпокій, спільний чи окремі санвузли

**7.12 одномісний номер (de Einzelzimmer (5) en single room (5) fr chambre individuelle (5) ru одноместный номер (8))**

Номер, призначений для розміщування однієї особи та оснащений одним односпальним ліжком

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру SNGL, яка походить від англійського слова «single». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**7.13 двомісний номер з одним двоспальним ліжком (de Doppelzimmer (5) en double room (5) fr chambre double ru двухместный номер с двухспальной кроватью (8))**

Номер, призначений для розміщування двох осіб, оснащений одним двоспальним ліжком.

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують - аббревіатуру DBL, яка походить від англійського слова –«double» Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**7.14 двомісний номер з двома односпальними ліжками (de Zweibettzimmer (5) en twin room (5) fr chambre à deux lits (5) ru двухместный номер (8))**

Номер, призначений для розміщування двох осіб, оснащений двома односпальними ліжками.

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру TWN яка походить від англійського слова «twin» Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**7.15 багатомісний номер (de Mehrbettzimmer (5) en multiple bedded room (5) fr chambre à plusieurs lits (5))**

Номер, призначений для розміщування трьох і більше осіб, оснащений односпальними ліжками за кількістю осіб, які проживають

**8 ТИПИ ТАРИФІВ**

**8.1 «лише номер»: «розміщення без харчування» (de «nur Zimmer» (5) en «room only» (5) fr «chambre seule» (5) ru «размещение без питания» (6))**

Тариф, до якого включено лише вартість послуг з тимчасового розміщення.

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру ОА, яка походить від англійських слів «only accommodation». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах в світовій практиці

**8.2 «ліжко та сніданок» (de «Übernachtung mit Frühstück» (5) en «bed and breakfast» (5) fr «chambre avec petit déjeuner» (5) ru «размещение и завтрак» (6))**

Тариф, до якого включено вартість послуг з тимчасового розміщення та сніданку.

**Примітка 1** Сніданок організують, як правило, за типом –«шведський стіл».

**Примітка 2.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру В&В, яка походить від англійських слів «bed and breakfast». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**8.3 напівпансіон (de Halbpension (5) en half board (5) fr demi-pension (5) ru полупансион (8))**

Тариф, до якого включено вартість послуг з тимчасового розміщення та дворазового харчування на вибір — сніданок, обід або вечеря

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру НВ, яка походить від англійських слів «half board». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**8.4 повний пансіон (de Vollpension (5) en full board (5) fr pension complète (5) ru полный пансион (6))**

Тариф, до якого включено ціну послуг часового розміщення та не менше як триразового харчування — сніданок, обід, вечеря.

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру FB, яка походить від англійських слів «full board». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**8.5 «усе включено» (de «All inclusive» (5) en «all inclusive» (5) fr «tout compris» (5))**

Тариф, до якого включено вартість послуг з тимчасового розміщення, харчування та напоїв а також користування усіма іншими наявними зручностями та послугами у засобі розміщення

**Примітка.** У спеціальній літературі та практичній діяльності широко застосовують аббревіатуру АІ, яка походить від англійських слів «all inclusive». Аббревіатуру рекомендовано використовувати в юридичних та інших документах як загальноприйняту в світовій практиці

**9 ТИПИ ЛІЖОК**

**9.1 односпальне ліжко (ru односпальная кровать (6))**

Ліжко для однієї особи

**9.2 двоспальне ліжко (de Doppelbett (5) en double bed (5) fr lit double (5) ru двуспальная кровать (10))**

Ліжко для двох осіб з одним або двома матрацами

**Примітка.** Два односпальних ліжка, з'єднані разом, не є двоспальним ліжком

**9.3 дитяче ліжко de Kinderbett, Babybett (5) en cot, baby bed (5) fr lit à barreaux, lit de bébé (5))**

Ліжко для немовляти або маленької дитини з високими боковими стінками.

**Примітка.** Маленькою вважають дитину до двох років

**9.4 двоярусне ліжко**

Два ліжка, розташовані одне над одним та з'єднані драбинкою з відстанню до стелі від верхнього ліжка не менше ніж 75 см.

**ДОДАТОК А**

(довідковий)

**ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИХ ПОНЯТЬ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ СТАНДАРТУ**

**A.1 круїз (ru круиз (10))**

Подорож по морю по замкненому маршруту або з радіальними поїздками з портів у внутрішні райони країни

**A.2 курорт (de Kurort (5) en spa (5) fr station thermale (5) ru курорт (10))**

Освоєна природна територія на землях оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, потрібні для їх експлуатації будівлі та споруди а об'єктами інфраструктури, використовується з метою лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації й підлягає особливій охороні (2)

**A.3 міні-кухня (de Kochnosche (5) en kitchenette (5) fr cuisinette (5))**

Невелика кухня або частина житлового приміщення (кухонна ніша), обладнана для готування їжі

**A.4 офіс (ru офис (9))**

Контора, канцелярія, адміністративний відділ підприємства; службове приміщення (9).

**ДОДАТОК Б**

(довідковий)

**АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ**

- 5.2-агротель
- 5.3-акватель
- 7.2-апартамент
- 5.4-апартамент-готель
- 7.1-апартамент президентський
- 5.4-апарт-готель
- 5.5-база відпочинку
- 5.26-база туристична
- 5.15-бізнес-центр
- 5.6-ботель
- 5.7-будинок відпочинку
- 5.8-будинок гостьовий
- 6.11-будинок сільський

6.12-будинок фермерський  
6.1-бунгало  
4.1-виконавець  
4.13-господарство ресторанне  
5.1-готель  
5.17-готель курортний  
5.19-готель-люкс  
5.31-готель молодіжний  
5.20-готель резиденція  
5.10-гуртожиток  
6.4-дача  
7.4-дуплекс  
4.3-заклад ресторанного господарства  
4.4-засіб розміщення  
4.5-засіб розміщення індивідуальний  
4.6-засіб розміщення  
колективний  
4.7-зручності мінімальні  
6.5-караван  
6.7-караван-будиночок  
6.6-караван збірно-розбірний  
6.2-квартира гостьова  
5.12-кемпінг  
6.3-кімната гостьова  
5.13-клуб-готель  
5.27-комплекс туристичний  
5.14-конгрес-готель  
5.15-конгрес-центр  
6.8-котедж  
А.1-круїз  
А.2-курорт  
9.2-ліжко двоспальне  
9.4-ліжко двоярусне  
9.3-ліжко дитяче  
9.1-ліжко односпальне  
8.2-«ліжко та сніданок»  
8.1-«лише номер»  
7.3-люкс  
А.3-міні-кухня  
5.18-мотель  
6.9-намет  
6.10-намет-причіп  
7.5-напівлюкс  
8.3-напівпансіон  
4.8-номер  
7.15-номер багатомісний  
7.14-номер двомісний з двома односпальними ліжками  
7.13-номер двомісний з одним двоспальним ліжком  
7.7-номер другої категорії  
7.12-номер одномісний  
7.6-номер першої категорії  
7.10-номер п'ятої категорії  
7.11-номери суміжні  
7.8-номер третьої категорії  
7.9-номер четвертої категорії  
А.4-офіс  
5.21-палац-готель  
5.22-пансіонат  
8.4-пансіон повний  
4.10-послуга  
4.2-послуга готельна  
4.11-послуга з тимчасового розміщення  
5.28-потяг туристичний  
5.29-притулок гірський  
5.23-профілакторій  
4.12-режим регламентований  
4.14-розміщення  
8.1-«розміщення без харчування»  
5.24-санаторій  
4.15-споживач  
7.6-стандарт  
7.5-студіо  
5.16-судно круїзне

5.11-табір дитячий  
5.25-табір праці та відпочинку  
4.16-тип засобу розміщення  
4.17-тип номеру  
4.18-умови для самостійного приготування їжі  
8.5-«кусе включено»  
5.30-флотель  
4.9-фонд номерний  
5.31-хостел  
5.9-центр готельно-офісний

**ДОДАТОК В**  
**(довідковий)**

**АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК НІМЕЦЬКИХ ТЕРМІНІВ**

8.5-«All inclusive»  
5.19-All-Suite-Hotel  
6.10-Anhänger-Zelt  
5.4-Aparthotel  
7.2-Apartment  
5.4-Apartment-hotel  
9.3-Babybett  
6.12-Bauernhof  
5.29-Berghutte  
6.1-Bungalo  
5.12-Campingplatz  
6.5-Caravan  
9.2-Doppelbett  
7.13-Doppelzimmer  
7.4-Duplex  
7.12-Einzelzimmer  
5.25-Ferienanlage  
5.25-Feriendorf  
5.11-Ferienheim  
5.12-Ferienlager  
5.12-Ferienpark  
6.7-Ferienreisemobil  
5.25-Ferienzentrum  
6.7-feststehender Wohnwagen  
5.8-Gasthof  
8.3-Halbpension  
5.1-Hotel  
5.31-Jugendherberge  
5.16-Kabinenkreuzer  
9.3-Kinderbett  
5.11-Kindererholungsheim  
A.3-Kochnosche  
5.17-Kurhotel  
A.2-Kurort  
7.15-Mehrbettzimmer  
6.7-mobiles Zuhause  
5.18-Motel  
8.1-«nur Zimmer»  
6.3-Privatquartier  
6.3-Privatunterkunft  
4.18-Selbstförflegungseinrichtungen  
7.5-Studio  
7.3-Suite  
8.2-«Übernachtung mit Frühstück»  
4.14-Unterkunft  
7.11-Verbundene Zimmer  
8.4-Vollpension  
5.12-Wohnwagenpark  
6.9-Zelt  
6.6-Zusammenklapbarer Caravan  
7.14-Zweibettzimmer

**ДОДАТОК Г**  
**(довідковий)**

**АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ**

4.14-accommodation  
8.5-«all inclusive»  
5.19-all-suite-hotel  
7.2-apartment  
5.4-apartment-hotel

5.4-aparthotel  
9.3-baby bed  
8.2-«bed and breakfast»  
6.1-bungalow  
5.12-camping site  
5.16-canal barge  
6.5-caravan  
6.7-caravan holiday home  
5.11-children's camp  
7.11-connected rooms  
9.3-cot  
9.2-double bed  
7.13- double room  
7.4-duplex  
6.12-farm house  
6.6-folding caravan  
8.4- full board  
6.8-gite rural  
5.8-guest house  
8.3-half board  
5.25-holiday camp  
6.7-holiday caravan  
5.25-holiday centre  
5.12-holiday park  
5.25-holiday village  
5.1-hotel  
5.17-hotel spa  
A.3-kitchenette  
6.7-mobile home  
5.18-motel  
5.29-mountain refuge  
7.15-multiple bedded room  
8.1-«room only»  
4.18-self-catering facilities  
7.12-single room  
A.2-spa  
6.7-static caravan  
7.5-studio  
7.3-suite  
6.9-tent  
5.12-touring camp  
5.12-touring park  
6.10-trailer tent  
7.14-twin room  
5.31-youth hostel

**ДОДАТОК Д  
(ДОВІДКОВИЙ)**

**АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ**

5.4-aparthotel  
7.2-apartment  
5.4-appartement-hotel  
5.8-auberge  
5.31-auberge de jeunesse  
6.1-bungalow  
5.25-camp de vacances  
6.5-caravane  
6.7-caravane de vacances  
6.6-caravane pliante  
6.7-caravane residentielle  
6.7-caravane stationnaire  
5.25-centre de vacances  
7.14-chambre á deux lits  
7.15-chambre à plusieurs lits  
8.2-«chambre avec petit dejeuner»  
6.11-chambre d'hote rurale  
7.13-chambre double  
7.12-chambre individuelle  
8.1-«chambre seule»  
7.11-chambres communicantes  
6.3-chambers d'hôte  
5.16-coche de plaisance  
A.3-cuisinette  
8.3-demi-pension  
7.4-duplex  
4.18-èquipements de cuisine  
6.8-gite rural



4.14-hébergement  
5.1-hotel  
5.19-hôtel en suite  
5.17-hôtel thermal  
5.12-hotellerie de plein air  
9.3-lit à barreaux  
9.3-lit de bébé  
9.2-lit double  
6.12-logement á la ferme  
5.11-maison d'enfants  
5.12-parc résidentiel de vacances  
5.16-péniche  
8.4-pension complete  
5.29-refuge de montagne  
6.7-residence mobile  
A.2-station thermale  
7.5-studio  
7.3-suite  
6.9-tente  
6.10-tente remorque  
5.12-terrain de camping  
8.5-«tout compris»  
5.12-village de caravans  
5.12-village de vacances  
5.25-village de vacances

**ДОДАТОК Е**  
**(довідковий)**

**АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК РОСІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ**

5.3-акватель  
7.2-«апартамент»  
5.4-апарт-отель  
5.26-база туристская  
5.6-ботель  
6.1-бунгало  
5.29-горное пристанище  
5.1-гостиница  
5.14-гостиница конгрессная  
5.17-гостиница курортная  
5.31-гостиница молодёжная  
6.4-дача  
5.8-дом гостевой  
5.7-дом отдыха  
5.12-кемпинг  
5.27-комплекс туристический  
5.15-конгресс-центр  
6.8-коттедж  
9.2-кровать двуспальная  
9.1-кровать односпальная  
A.1-круиз  
A.2-курорт  
5.25-лагерь труда и отдыха  
7.3-«люкс»  
5.18-мотель  
4.8-номер  
7.7-номер второй категории  
7.14-номер двухместный  
7.13-номер двухместный с двуспальной кроватью  
7.12-номер одноместный  
7.6-номер первой категории  
7.10-номер пятой категории  
7.8-номер третьей категории  
7.9-номер четвертой категории  
7.11-номера смежные  
5.19-отель  
5.12-отель-клуб  
A.4-офис  
6.9-палатка  
5.22-пансионат  
8.4-полный пансион  
8.3-полупансион  
4.15-потребитель  
4.14-размещение  
8.1-«размещение без питания»  
8.2-«размещение и завтрак»  
5.24-санаторий  
4.4-средство размещения  
7.5-«студия»

7.1-«сюит»  
4.10-услуга  
5.30-флотель  
4.9-фонд номерной  
5.31-хостел

**ДОДАТОК Ж  
(довідковий)  
БІБЛІОГРАФІЯ**

1. Про захист прав споживачів. Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII
2. Про курорти. Закон України від 05.10.2002 р. № 2026-III
3. Про Типове положення «Про дитячий оздоровчий заклад». Наказ Державного комітету у справах сім'ї та молоді від 05.02.2004 № 31, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 19.02.04 № 213/8812
4. Об утверждении положения о государственной системе классификации гостиниц и других средств размещения. Приказ Министерства экономического развития и торговли Российской Федерации от 21.07.2003 г. № 197
5. ISO/FDIS 18513:2003 Tourism services-Hotels and tourism accommodation-Terminology (Послуги туристичні. Готелі та інші типи розміщення туристів. Термінологія)-2003
6. Глоссарий терминов международного туризма. Часть третья. Размещение /Авт-сост. Биржаков М. Б., Богданов В. Г., Ренжин Н. Г., Кузнецов Ю. В., Биржаков К. М., Яковлев А. Г.-СПб.: Туристские фирмы, 1996 г.-152 с.)
7. Зорин И. В., Квартальнов В. А. Энциклопедия туризма: Справочник.-М.: Финансы и статистика.-2003.-368с.
8. Исмаев Д. К. Краткий словарь терминологических терминов международного туризма.-М.: ТОО «Луч», 1994 г.-96с.
9. Новейший словарь иностранных слов и выражений.-Минск: Современный литератор.-2003 г.- 976 с.
10. Туристский терминологический словарь: Справочно-методическое пособие /Авт-сост. И. В. Зорин, В. А. Квартальнов.-М.: Советский спорт, 1999 -664с.